

Památník národního písemnictví, Literární archiv

Fond: Zdena Ančák

<https://pruvodce.pamatnik-np.cz/apu/b44457be-ddfa-4404-a429-7f8f9b1685b3>

„Vojenské figury“ Bohumil Vlček | datováno 20.3.1956, Č. Budějovice | strojopis

VOJENSKÉ FIGURY ,

které spisovatel H a š e k zvečnil v románě
"Dobrého vojáka Š v e j k a " - popis .--

oooooooooOOooooooooo

Napsal Bohumil V l č e k' .--

Čes. Budějovice , dne 20. března 1956 .--

Bohumil Fleck

LA 1077376432

Vojenské figury ,které spisovatel Hašek zvečnil v románu
"Dobrého vojáka Švejka" - popis .-

Plukovník S c h r ö d e r v. v .

V době války nastoupil činnou vojenskou službu a byl velitelem
Náhradního praporu / Ersatzbaonskádru :/ p.pluku 91 v Čes.
Budějovicích , později i krátký čas v Mostě n/Litavou .
Starý vážený pán, pamatuji si jak ve výročí den oslav bitvy
u Custozy nařídil nastoupení mužstva celého ersatzkádru
, kterému pak řečnil o udatnosti rakouských vojsk v Itálii
pod velením maršála Radeckého , aby pak do nás vlil tradici
rakouské armády. Jinak neškodný pán .
Velitelem brigády na frontě nebyl jak Hašek ve svém románu
uvádí .-

Hejtman W e n z l , později podplukovník ,

mírné povahy , více bázlivec , jinak spravedlivý důstojník ,
byl velitelem II. polního praporu p.pluku 91 již na srbském
bojišti. U kádru pak převzal velení XII. pochodového
praporu /:Marschbaonu :/ s kterým jsme pak odejeli na Ruské
bojiště.- Nebyl tudíž velitelem tohoto praporu hejtman
S á g n e r , jak v románu uvedeno .- Již při vyvagonování
pochod . praporu ve Striji v Haliči nařídil velitel praporu
plnou válečnou výstroj i výzbroj a bajonet auf. Pak prapor
dědinami Haliče , válečně zajištěn až na frontu na Zlotou
lípu u Přemyšlan.Když prapor dorazil k pluku a byl rozdělen
na části pluku , byl Wenzl ustanoven opět velitelem II.
pol. praporu. Posledně jsem s ním mluvil u Sokalu, když jsa
raněn na cestě na plukovní obvaziště , mě zastavil a tázal
se na situaci na bojišti.

Bázlivost Wenzla byla příšerná, to svědčí s vyprávění jeho
sluhy. Když jsme byli v Itálii na frontě , vyprávěl jeho
sluha toto : Pana oberstleitenanta Wnzla nesměl nikdo z
podřízených oslovovat hodností - nýbrž krátce "Wenzl " -
on říkal : " Der Feind herd zu "- proto zakazují mě titulovat-
neboť nepřítel slyší . Sám pak nosil čapku obyčejného vojáka
- bez šiltu, aby jo skutečně nebyl jako důstojník poznán .
Při pochodech do zákopů a zpět za dělostřelecké palby nepří-
tele udělal nieder a všech deset ordonanců a sluhů
muselo lehnout na něho, tak aby byl kryt v předpokladu ,že
granát usmrtí dříve sluhu než-li jeho . Podobných případů
bylo ještě více, které svědčili o jeho bázlivosti . Tací
lidé byli veliteli a zodpovídali za sta životů jim svěřeného
mužstva .-

Hejtman S á g n e r Vicenc /:po našem Čeněk :/ tipický
rakouský důstojník, řízný /: štram :/ vyžadoval disciplíny

jinak spravedlivý, spolehal se více na poddůstojníky jak na důstojníky, národnostně nezaujat, znal jen dobré vojáky, dbal toho, aby mužstvo dostávalo rádné příděly, v poli se staral, aby menáš přišla až do zákopů. Sagner byl nepřítelem rečnicků, židů a ulejšů. Rečníci měli z něho velký vítr Hejtmana Sagnera tehdy nadporučíka, poznal jsem již v roce 1911, kdy jako velitel transportu rekrůtu - nás vezl z Čes. Budějovic do Jižní Dalmácie do zátoky Kataro. Ve Víd. Novém Městě měli jsme v dragounských kasárnách odpočinek a zároveň menáš, která byla špatná, tu udělal Sagner velký výstup a všichni rečníci museli nastoupit, aby je o špatné menáži přesvědčil - náhradou pak dostali jsme každý muž po 10 dkg. salámu .-

V poli na srbském bojišti po prvním rúckzugu, kdy zůstal veškerý proviant v Srbsku, staral se, aby jeho kompagnie měla přiděl chleba a i jednu porci do předu .

V Srbsku v bojích na Drině neutelk od kompagnie, jak to učinili mnozí důstojníci - v noci při ústupu vyvedl kompagnii až k řece. Sloužil jsem u jeho kompagnie a nemohu si nan stěžovati .

Po mém prvním zranění v Srbsku a po vyléčení, byl jsem pak u ersatzkádrů v Čes. Budějovicích, přidělen jako instruktor u výcviku domobranců u jeho kompagnie .-

V románě je Sagner uváděn jako velitel praporu, on jím ale nebyl, neboť počátkem měsíce června r. 1915 po přeložení ersatzkádrů do lágru Kirali - Hida, byl odeslán se skupinou důstojníků přímo do pole k pluku. Velitelem pochodového XII praporu byl pplk. Wenzl, jak v jeho popise uvedeno .-

Po sloučení se pochod. praporu s plukem, byl hejtman Sagner ustanoven velitelem III. pol. praporu .-

Po válce sice Sagner sloužil v Čsl. Armádě, u náhr. praporu býv. p. pluku 91 sestaviv polní prapor a při vzbouření se Němců na Kaplicku, zahájil s tímto praporem vojenskou akci, a němcí museli kapitulovat, tím pak zjednal na jižní hranici pokoj. Pzději přešel Sagner do zálohy resp. výslužby zařídil si v Brně obchod a tam také zkrachoval. Pzději jak jsem se dozvěděl zemřel v Bohnicích na paralisu .- Tím končí vyprávění o Sagnerovi, bylo by toho mnoho, ale k románu to končí tečkou .-

Nadporučík L u k a s Rudolf, požději hejtman, řízný důst.

charakterní a spravedlivý, dobrý organisátor, netrpěl faleš, přál umělcům a literátům, to jej vedlo, že vzal ku své komp. Jaroslava Haška, nechtěje, aby chátral a dal mu možnost volného pohybu, svým vlivem nan působil a proto jej určil za svého ordonance. Po stránce národnostní byl Lukas nestranný, ačkoliv rodem Němec, měl Čechy rád, jinak říkal, že je pražák. Jako praporeční ordonance, byl jsem s velitelem kompagnii ve stálém styku a to jak na pochodech, tak i v zákopach, hlavně pak na pochodech a v době odpočinku neboť velitelé měli rádi útulek při menáži a tu s Haškem jsme jin

to vždy dobře připravili a hlavně pamatovali jsme na sebe Hašek vše dobře obstaral, jak u polních kuchyň, tak i u proviantního.-

V zákopech byl Lukas o své mužstvo velmi starostlivý, dbal, aby mělo svoje náležitosti a aby bylo chráněno před zbytečným raněním nebo i zabitím.-

V roce 1917, když jsem byl u kádru, pamatují se, že Lukas pro neschopnost ku polní službě, byl určen k sepsání dějin pluku - mělo to být takové plukovní album - kde měla být uvedena historie pluku za války. Jak jest mi známo zaměstnával Lukas jako pomocníky většinou Čechy. Album s dějinami pluku nebylo dokončeno. Po státním převratě došla bedna po likvidaci býv. p.pl. 91 z Rakous s celou korespondencí k náhr. praporu p.pl. 1 MJH a tu byl jsem velitelem určen k rozřídění korespondence a k dolnění dějin pluku. Potřebné prameny mi chyběli, proto jsem album jen stručně doplnil na základě výpovědí příslušníků býv. p.pl. 91 a památník uzavřel. Podle nařízení MNO., byl pak celý text s příslušnými doklady odeslán presidiu MNO. Též byla odeslána stříbrná plukovní horna jako památka od města Čes. Krumlova. Tím také pro nás jedenadevadesátíky skončila historie pluku.-

Předpokládal jsem, že takové věci historicky cenné budou uloženy buď u MNO. nebo ve vojenském historickém museu, jako památka na staré bojovníky, ale zmýlil jsem se a to až po létech - zase v tom byl Lukas.-

Uchovány jsou památky po Waldsteinovi, proč by nemohli být uchovány památky po nás?

V létech 1933, kdy jsem konal odbornou zkoušku na důst. kanc. služby u MNO. schodou okolností jdu v MNO. po chodbě a před kanceláří redakce Služebních předpisů, vidím na dvéřích jedné kanceláře visitku " Skpt. Lukas " - přemýšleje zda to není ten Lukas od pluku - zaklepám a vstoupím. Jaké překvapení - přede mnou býv. hejtman Lukas - krásně přivítán - rozhovor - vspomínky na býv. příslušníky pluku též i na Haška. Říkal mi: " Ten Hašek, ten mi dělá reklamu až to není pěkné, ale poznal jsem, že mu ta reklama lichotí.-

Později, když jsem byl jmenován důstojníkem a přeložen do Prahy k ZVV., byl jsem se škpt. Lukasem často a zůstali jsme přáteli až do jeho smrti.-

U jedné příležitosti přišla řeč na plukovní album a tu jsem mu vyprávěl celou historii, jak spisový materiál došel z Rakouska a jak byl pak odeslán k MNO. Dokonce jsem zjistil, jak u náhr. praporu v Čes. Bádějocicích čísla podací a datum odeslání, tak um MNO. příjem, ale spisový materiál po velkém pátrání nebyl nalezen a hlavně stříbrná horna se stratila.-

Ještě něco o Lukasovi a jeho záznamech . Pokud jde o jeho paměti a záznamy o Haškovi, říkal mi ,že má materiál k zpracování a že toho má dosti, ale že se k tomu dostane až bude v pensi a bude mít klidu. Bohužel major Lukas předčasně zemřel a klidu se dočkal na hrbitově na Malvazinkách. Bylo to dne 26. září 1938, byl jsem na jeho pohřbu, kde jsem se naposledy sešel s příslušníky býv. důstojnického sboru pěšího pluku 91 . Trpěl na " Anginapektoris " .-

S jeho stížností jak jsem seznal nejvíce ho mrzelo ,že byl zbaven funkce v redakci služeb. předpisů a přidělen do Ernestina k odvolacímu karnému výboru při MNO. stěžoval si mě, že s jakou pečlivostí vybudoval redakci služebních předpisů a provedl úpravu "Oprav k služeb. předpisům " a tím ušetřil vojenské správě značné výdaje za zbytečnosti, které dříve v redakci byli zavedeny a on je zrušil. Pokud vím jeho manželka pocházela z Mostu n/Litavou a po roce 1945 se přestěhovala do Rakouska , ta by mohla mít poznámky po majoru Lukasovi , případně by mohla říci komu jich předala . Major Lukas , ačkoviv byl národnosti německé , nikdy nesouhlasil s Hitlerismem , byl více monarchista, nerad zapomínal na jeho službu v rakouské armádě . Prostě byl odchovancem rakouské kadetky .-

Štábní šikovatel V a n ě k :

=====

do války nastoupil jako záložní poddůstojník , člověk charakterní , spravedlivý a čestný, přímého vystoupení . Jmenovaný byl mým přítelem , znali jsme se z pole i u kádrů . V roce 1917 v létě obývali jsme společně jednu kabinu a to v téže baráku vyfotografovaném ve knize "O životě Jaroslava Haška". Velmi často jsme spolu hovořili o Haškovi . Vyprávěl jak krásně spisoval básně přiléhající na tehdejší dobu a poměry , dále vyprávěl o Haškově bohemském životě . Pokud vím měl Vaněk v zápisníku některé básně i poznámky o Haškovi .

Jinak se Vaněk nepodílel na pitkách a nerad chodil do hostinců neboť trpěl žaludeční chorobou . Víím též jak často dopisoval manželce do Kralup, kde měl obchod drogerii. Vždy písemně nařizoval objednávky na doplnění zásob zboží .-

Často nás navštěvoval jako host desátník Morávek, aby si pochutnal na černé kávě. Morávek nechtěl na frontu - vyprávěl nám o útrapách , které zažil na srbském bojišti . V roce 1918 , když jsem přišel z Italské fronty sešel jsem se Morávkem , myslím zda se nemýlám byl přidělen u majora ěnn Lukase . Čestl jsem jeho romány "Spatný voják " , a " Voraři na Sázavě " - pěkně se to četlo .-

Abych si osvěžil paměti- čtu právě pokračování románu "Dobrého vojáka Švejka" jehož autorem je Vaněk. Nemohu tomu ani uvěřit , že by Vaněk něco takového dal dohromady .

vždyť vaněk , byl inteligentní slušný člověk, nenáviděl lehký život některých kamarádů a ani jeho vyprávění nesměřovalo k dobrodružstvím v pokračování románu uvedeným .- Pokračování románu není v souladu s původním románem sepsaným spisovatelem Haškem . Předpokládám, že zde byla ještě jiná osoba , která pokračovala v románě a aby to táhlo dala do popředí Vaňka . Jsem přesvědčen , že to práce Vaňka není .- Vaněk zemřel a proto nemůže nám povědět z jakých pramenů v románě pokračoval .-

Kadet B i e g l e r :

=====

Mohu si velmi dobře upamatovati na něho, byl to štrébr a frajer , rád honil vojnu i děvčata. Překvapilo mi , když v minulém roce slyšel jsem v rozhlase rozhovor Bieglera , bytem v Drážďanech s redaktorkou našeho rozhlasu. Byl překvapen , že u nás v Československu se o něm píše . Jinak byl potěšen i když Hašek o něm psal ty vojenské humoresky .-

Pamětníků "Dobrého vojáka Švejka" již mnoho není, postupně odchází jeden po druhém na věčnost , zbývají nám jen krásné vzpomínky z vojny i když válka byla pro nás hroznou .-

Ku konci přijde bratr Haškův Bohuslav H a š e k :

=====

Jednoroční dobrovolník svobodník Bohuslav H a š e k , bratr Jaroslava Haška , byl přidělen u XVIII. Marschbaonu a zařazen u II.marschkompagnie u 2. čety , jejíž jsem byl velitelem . Bohuslav Hašek byl klidné povahy, tichý a skromný, rád se též napil, ale neuměl to jako jeho bratr. Jaroslav. Společně po zaměstnání v etapě na Italské frontě v Istrii v obci Kačice a Divača, blíže Proseka u Terstu jsme si vyprávěli o rodinných poměrech a i o jeho bratru Jaroslavovi, o kterém věděl tolik , že je v Rusku v zajetí. Protože jsem se znal s jeho bratrem , měl ku mne důvěru a tak mi vyprávěl o cestách po Slovensku před válkou a době prázdnin a o různých dobrodružství jeho bratra .-

Jinak byl Bohuslav velmi slušný člověk, vysoké postavy, podoben svému bratrovi. V civilu byl úředníkem v bance .- Jak jsem se došel též zemřel .-

Tím končím mé vyprávění o osobách uvedených v románě "Dobrého vojáka Švejka" .-